Suomen luonnonsuojeluliitto, ympäristöpäällikkö Antti Heikkinen, 044 9010461, antti.heikkinen@sll.fi

Pienvesien ja uhanalaisten lajien suojelun ja metsien käytön, julkisen kuulemiseen kommenttipuheenvuoron toimenpide-ehdotukset:

- Selkeitä toimenpiteitä pienvesien ja uhanalaisten lajien suojelemiseksi on tehtävissä. Seuraavaksi muutama nosto, joista monia on käsitelty myös aiemmissa monipuolisissa ja hyvissä alustuksissa:

- Selkein päivitys olisi lisätä vesilain suojaan purot, lähteiköt ja kalkkilammet eräiden vesiluontotyyppien suojelu -pykälään. Edellinen hallitus kirjoitti lakipykälän ja perustelut valmiiksi, mutta esitys kaatui epäonnisesti ‘työtapaturmaksikin’ kuvatussa edellisen eduskunnan äänestyksessä.

- Vesilaista puuttuu edelleen myös uhanalaisia vaelluskaloja koskeva, pitkään valmistelulistoilla ollut nollavelvoitekorjaus. Se on jo kuudetta vuotta hallitusohjelmassa ja viimein aika toteuttaa.

- Nollavelvoitelakimuutoksen myötä pienille ja vain vähän sähköä tuottaville vesivoimalaitoksille ulotettaisiin kalatalousvelvoitteet ja niille voisi tulla esimerkiksi velvollisuus rakentaa ohitusuoma tai purkaa vaelluseste vaelluskalojen nousun mahdollistamiseksi.

- Myös metsälaissa on päivittämisen tarvetta. Lakiin tulee kirjata vesien varteen tarvittavat suojavyöhykkeet, jotta pienvesiä ja vesistöjä suojeltaisiin paremmin metsätalouden vaikutuksilta. Samalla laissa erityisen tärkeitä elinympäristöjä suojaavasta kymppipykälästä tulee luopua vaatimuksesta pienialaisuudesta ja vähämerkityksellisyydestä.

- Valtion mailla jokihelmisimpukan elinympäristöjä on viipymättä on syytä parantaa soiden ennallistamisella, rantametsien suojelulla sekä suojakaistojen käyttöönotolla raakkujen elinympäristöissä. Tähän Suomen hallituksella on mahdollisuus vaikuttaa Metsähallituksen omistajan ohjauksella.

- Suomen ympäristökeskuksen esityksessä käsiteltiin myös metsäojituksia, joista on paljon haittaa vesistöille.

- Viime vuosien selkeä parannus on, että kunnostusojitukseen kohdennettu tuki valtion metsätalouden tukijärjestelmä METKA:sta on lopetettu. Tämä on hyvä uudistus, mutta paljon on kuitenkin yhä tehtävää, suomi on metsäojitusten luvattu maa. Uudisojituksista tulisi luopua ja kunnostusojituksiakin suitsia.

- Myös tiedolla ohjaamista olisi syytä viipymättä parantaa hakkuiden välttämiseksi alueilla jotka olisi välttämätöntä säästää. Olisi syytä koota vähintään suuntaa-antava tieto alueista, jotka tulisi jättää metsänkäsitttelyn ulkopuolelle tai joita on käsiteltävä varoen. Tällöin saataisiin hakkuita suunnitteleville tahoille tieto mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

- Tämä voitaisiin ratkaista esimerkiksi viranomaisen hallinnoimalla karttatiedolla, jossa olisi koottuna hakkuurajoitealueet, ilman että tarvitsisi eritellä mistä lajista on kyse, koska osa uhanalaistiedoista ei ole julkisia.

- Toinen täsmätoimen tapainen mahdollisuus olisi erillisellä hankkeella ilmoittaa raakkukohteet metsätoimijoille, mutta se vaatisi säädösmuutoksen ja erillisen rahoituksen.

- Täällä on mainittu useampaan kertaan myös luonnonsuojelulaki. Sinne olisi päivitettävä vähintään selvilläolovelvollisuus-pykälä.